

Nuttig toepassen op bedrijf van sloot- en bermmaaisel

Omschrijving

Bij het schonen van sloten komt sloot- en bermmaaisel vrij. Als dit maaisel op de kant blijft liggen stromen de daarin opgeslagen nutriënten terug de sloot in. Het maaisel kan nuttig hergebruikt worden door het (al dan niet in de vorm van compost) op het land toe te passen.

Doel

Voorkomen dat in het maaisel aanwezige mineralen terug in het oppervlaktewater komen door het maaisel te verwerken. Door het maaisel als compost op het perceel toe te passen wordt het organische stofgehalte verhoogd.

Effect op waterkwaliteit

Vermindering van eutrofiering van het oppervlaktewater door het verwijderen van groenresten met de daarin opgeslagen mineralen. Uit literatuur blijkt dat de meeste nutriënten uitspoelen binnen 1 à 2 weken na het schonen. Tussen de 10-40% vloeit terug naar de sloot.

Inpasbaarheid op het bedrijf

Het verzamelen van maaisel is lastig, omdat de machines ontbreken om dit eenvoudig en goedkoop te doen.

Het omzetten van maaisel tot compost doodt de onkruiden en levert een stabiele organische stof op. Het toepassen van compost helpt de vitaliteit van de bodem te herstellen doordat organisch materiaal naar de bodem wordt aangevoerd.

Composteren is in de wetgeving geregeld in het 'Activiteitenbesluit' en in de 'Activiteitenregeling' omdat bij compostering overlast kan optreden. Gebruik ter bemesting is geregeld in de zgn. 'Vrijstelling stortverbod groenafval buiten inrichtingen', voor zover het de kleine kringloop betreft. Hierbij gaat het om relatief kleine hoeveelheden (3 m³) groenafval. Grote hoeveelheden maaisel vallen wel onder de mestwetgeving, o.a. het gebruiksnormenstelsel.

Voordelen

Slootmaaisel bevat organische stof dat waardevol is. Door het slootmaaisel op het bedrijf toe te passen wordt transport verminderd en kan volstaan worden met minder mest. In principe kan de landbouw een grote hoeveelheid extra inlandse organische stof verwerken ter vervanging van aangekochte geïmporteerde

voerders en strooisels. Door het toepassen van organische stof verbetert de kwaliteit van de bodem, wat indirect leidt tot hogere gewasopbrengsten en lagere emissies.

Kosten

Vanwege het ontbreken van speciale opraapmachines die het maaisel verzamelen en het later op een hoop gooien om dit tot compost te laten worden, zal er relatief veel in handkracht moeten gebeuren. Het maaisel moet getransporteerd worden per kruiwagen of andere wagen naar een deel van het perceel (of naar elders). Logisch is het om dit zo dicht bij mogelijk te doen en zo weinig mogelijk te transporteren. Later moet het tot compost geworden maaisel ook weer op het perceel gebracht worden. Dit kan wel machinaal gebeuren. Verspreiding over het gehele perceel is dan ook niet nodig.

Vanwege het handwerk worden de kosten geschat op ca. 500-1000 € per ha (afhankelijk van de hoeveelheid maaisel). Als er specifieke machines op dit gebied ontwikkeld en gebruikt gaan worden of als het waterschap hier gespecialiseerde machines op inzet dan zijn de kosten veel minder: ca. 300-400 €/ha.

Baten

De baten op termijn door verhoging van het organische stofgehalte zijn ca. 10-25 €/ha.

Nadelen

Maaisel kan verontreinigd zijn met (vuil) bodemslib en/of onkruiden. Door het maaisel eerst te composteren worden de onkruiden onschadelijk gemaakt.

Gebruikt door

Op een aantal boerenbedrijven wordt maaisel direct op het land toegepast. Zie bijvoorbeeld:

Agrarische Natuur Vereniging Drenthe

<http://anvdrenthe.nl/biomassa-energie-in-agrarische-kringloop>

Toepassing van groenafval in Friesland. Dit proefproject met de agrarische groenstations krijgt een vervolg.

<http://www.groeneruimte.nl/nieuws/artikel.html?id=155684>

Door 'Stichting Veldleeuwerik' wordt onderzoek gedaan naar het duurzaam verwerken van groenafval.

<http://www.veldleeuwerik.nl/projecten/resttest-xl>

Nadere informatie

Verslag deskundigendag slootmaaisel 2011

<http://www.oogstbaarlandschap.nl/images/file/Verslagdeskundigendagslootmaaisel.pdf>

A.J. van der Wal et al Praktische bedrijfsinnovaties in de landbouw. Deelproject Slootkant (2011) Rapport (82p) CLM Culemborg

<http://edepot.wur.nl/202050>

M. Talsma, Sloot en oevermaaisel: geschikt als bodemverbeteraar in de landbouw? 2006

<http://www.neerslag-magazine.nl/magazine/artikel/343/>

STOWA (2003). Bodemverbeterende eigenschappen van sloot- en oevermaaisel op landbouwgronden. Rapport 2003-06 (89p), STOWA, Amersfoort.

http://www.stowa.nl/Upload/publicaties2/2003_06.pdf